

شناسایی بهترین ژنوتیپ‌های گرده‌دهنده پسته در منطقه فیض‌آباد
(خراسان)

شرافتی، عبدالحمید

کارشناس ارشد باغبانی ایستگاه تحقیقات پسته خراسان

با توجه به اینکه پسته گیاهی دو پایه می‌باشد و گل‌های نر و ماده به صورت تک جنس بر روی پایه‌های مجزا قرار دارند؛ بنابراین لازم است نسبت مناسب درختان نر به ماده و

همچنین همزمانی گلدهی وجود داشته باشد تا کرده‌افشانی و تلقیح گلهای ماده در زمان مناسب انجام شده و حداکثر میوه تولید گردد.

نظر به اهمیت موضوع لازم است در هر منطقه و برای هر رقم پسته، پایه‌های گرده دهنده مناسب شناسایی گردد. به همین منظور این طرح به مدت دو سال در سطح حدود ۵۰۰۰ هکتار باغات پسته منطقه فیض‌آباد خراسان اجرا شد و مهمترین نتایج زیر حاصل گردید.

شروع گلدهی، پایان گلدهی و طول دوره گلدهی از مهمترین صفات شناسایی ارقام تر پسته می‌باشند که بر این اساس درختان تر به سه گروه، زودگل، متوسط گل و دیرگل تقسیم شدند. زودگل‌ترین پایه تر چند روز زودتر از ارقام ماده زودگل شروع به گلدهی می‌کند و پایان گلدهی در دیرگل‌ترین رقم تر زمانی است که گلدهی ارقام پسته دیرگل به پایان رسیده است. بیشترین طول دوره گلدهی ارقام تر ۱۴ روز و مربوط به یکی از پایه‌های زودگل می‌باشد و کمترین آن پنج روز و به یکی از پایه‌های دیرگل تعلق دارد. اوج گلدهی ارقام تر و ماده در فاصله زمانی دهم تا پانزدهم فروردین ماه اتفاق می‌افتد. مقدار گرده هر گل آذین از ۶۸ میلی‌گرم تا ۵۶۰ میلی‌گرم متفاوت و به طور متوسط ۲۴۰ میلی‌گرم بود. در این طرح مشخص گردید که گل آذین‌ها در زمان باز شدن به سه رنگ: قرمز (سماقی)، قرمز کم‌رنگ و سبز کم رنگ مشاهده می‌شوند. به طور کلی تعداد ۲۲ فنوتیپ در کل منطقه به مدت دو سال مورد ارزیابی صفات قرار گرفتند که ۱۸ فنوتیپ به دلیل تشابه حذف شده و در نهایت تعداد ۱۴ پایه انتخاب گردید.